

SELCAN TAŞCI

Tekirdağ Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ülkemizin basın özgürlüğündeki konumu ciddi tartışma konusu olmaya devam ederken, uluslararası bağımsız kuruluşların yaptığı değerlendirmelerde bulunduğumuz nokta "çok vahim" olarak değerlendirilmektedir. Basın özgürlüğünü geliştirici tedbirler ve uygulamaları hayata geçirmemiz gerekirken, iktidar ilk olarak "sansür yasası" olarak bilinen "halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma" düzenlemesini geçirdi ve tutuklanan, gözaltına alınan, hakkında dava açılan basın mensubu sayısı binleri buldu. Basın özgürlüğüne vurulan darbelerin yenilerine ise İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun 18 Mart tarihinde üniversite diplomasının iptali ve sonrasında tutuklanmasıyla devam eden süreçte tanıklık ettik ve etmeye devam ediyoruz. RTÜK Başkanı Ebubekir Şahin, İmamoğlu'nun gözaltına alınmasının akabinde X hesabından "Kamuoyuna ve Yayıncılarımıza Önemli Duyuru!" başlığı ile basın hürriyetini tahakküm altına alabilecek bir duyuru paylaştı, bu duyurunun haftası olmadan en az 10 gazeteci meslekleri gereği takip ettikleri eylemler sebebiyle gözaltına alındı. Sözcü TV, Halk TV, Tele 1, Now TV'ye içerisinde muhalefet partisinden siyasetçilerin açıklamalarını haberleştirmek, yayınlamak, İmamoğlu davasıyla ilgili programlarda yapılan yorumlar dahil olmak üzere çeşitli gerekçelerle lisans iptalinden sonra en üst sınır sayılacak cezaları da içeren yaptırımlar RTÜK tarafından uygulamaya sokuldu. RTÜK Başkanı Şahin, ana akım medyaya yönelik yaptığı çıkışın ardından 27 Nisan günü sokak röportajlarına yönelik denetimlerin daha da artacağına ifade ederek; özgün, bağımsız yayın, habercilik yapan kişi ve kurumların da radarlarında olduğu ilan etti.

Gelinen nokta itibariyle, RTÜK'ün tarafsız kalıp kalamadığı, varlığının gerekli olup olmadığının derinlemesine araştırılması ve basın özgürlüğünün önündeki engelleri kaldıracak, gelişmesini sağlayacak adımların tespiti adına Anayasamızın 98 ve içtüzüğümüzün 104. ve 105. maddeleri gereğince bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını arz ederiz.

Selcan TAŞCI

Tekirdağ Milletvekili

SELCAN TAŞCI

Tekirdağ Milletvekili

GEREKÇE

Ülkemizin basın özgürlüğündeki karnesi her geçen yıl kötüleşmeye devam ediyor. Özellikle iktidar politikalarını eleştiren, muhalefet eden basın mensubu ve kuruluşları maddi, manevi baskı altına alınırken yargı mekanizması başlarında “Demokles’in Kılıcı” gibi sallandırılmaya devam ediyor. “Sansür yasası” olarak bilinen kanunun yürürlüğe girdiği 2022 Ekim yılında kapsam dahilinde açılan 139 dosya, 216 şüpheli varken, 2024 yılında 1.668 dosya ve 1.859 şüpheli kayıtlara geçmiştir.

Tutuklanan, gözaltına alınan, ifadeye çağrılan gazetecilerin uygulanan baskıyla birlikte otosansüre gitmek zorunda kalacağına dair kanaatler paylaşılmaktadır. Ancak gazetecilerin üzerindeki baskının yanında iktidar tarafından “muhalif” yaftasını almış olan yayın kuruluşlarına RTÜK tarafından ciddi cezalar verilmiştir. Nisan 2023 ve Nisan 2024 arasında Fox / Now TV’ye 35.167.003,00 TL, Halk TV’ye 2.691.916,00 TL, TELE 1’e 1.078.978,00 TL ceza kesilirken bu kanalları sırasıyla Flash Haber TV, SZC ve KRT izledi.

Ekrem İmamoğlu’nun diplomasının iptali ve gözaltına alınmasından sonra “Yayıncı Kuruluşlara Açık ve Çok Önemli Uyarı!” başlığı ile X hesabında paylaşımında bulunan Ebubekir Şahin “...Taraflı ve gerçek dışı haberlere değil yetkililerden gelen resmî bilgi ve açıklamalara yer vermeleri, kanun ve ilke kararlarına uygun yayıncılık yapmaları hususunda gerekli uyarıları yapmış, akabinde de kanunlara uymayan yayıncı kuruluşlarla ilgili ilk Üst Kurul toplantımızda en üst sınırdan program durdurmalara varan müeyyideler uygulamıştık...” sözleriyle basın mensuplarının farklı iddiaları konuşmasının cezasız kalmayacağını deklare etti ve tek sesliliği zorunlu koştı. Basın mensupları, gazeteciler sadece resmi açıklamalar üzerinden habercilik yapmaz, dünyanın hiçbir demokratik ülkesinde de böyle bir uygulama söz konusu değildir. Bu uygulama, talep ancak George Orwell’in 1984’ünde “büyük birader seni izliyor” ifadesine denk düşebilir. RTÜK Başkanı’nın yaptığı açıklamanın devamında muhalif kanallara cezalar yağdı; Sözcü TV’ye “halkı kin ve düşmanlığa teşvik” ettiği gerekçesiyle 10 gün ekran karartma, Halk TV’ye yüzde 5 idari para cezası ve 5 kez program durdurma, TELE 1’e yüzde 5 para cezası ve 5 kez program durdurma ayrıca RTÜK Başkanına yönelik yorumlar nedeniyle yüzde 3 idari para cezası, Now TV’ye “hukuka aykırı ve talimatla yapıldığı” gerekçesiyle yüzde 2 idari para cezası verildi. Ekrem İmamoğlu’nun tutukluluk gerekçesinin siyasi olduğuna dair iddia ve şüpheleri bir kenara koyarsak hem İmamoğlu hem de tutuklanan diğer sanıklar hakkında isnat edilen suçlara dair iktidara yakın TV kanallarının da yargılama yapan, hüküm giydiren daha da ileri giderek kişisel haklara saldırıda bulunan yorumcular ve kanallara herhangi bir yaptırım uygulanmaması yapılan açıklamanın tek bir bloğa yönelik hassasiyete sahip olduğu ve RTÜK’ün tarafsız olmadığına dair görüşlerin ağırlık kazanmasını beraberinde getirmektedir.

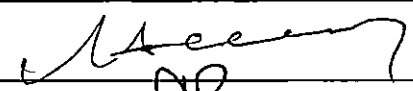
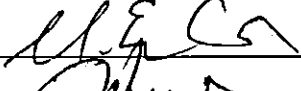
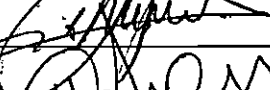
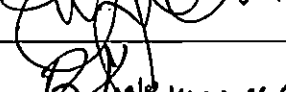
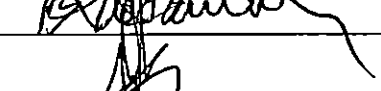
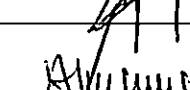
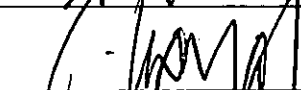
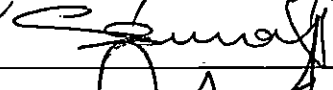
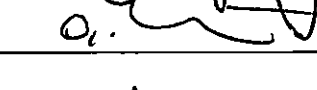
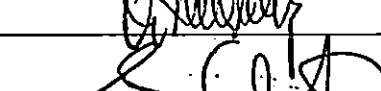
SELCAN TAŞCI

Tekirdağ Milletvekili

Ebubekir Şahin'in ifade ettiği gibi "Ne Türkiye eski Türkiye, ne RTÜK eski RTÜK." Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi'nin 2002 yılında Türkiye 100. sırada yer alırken 2024 yılında 180 ülke içerisinde 158. sırada yer alabildi. Anayasamızın 26. Maddesinde "Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama yayma hakkına sahiptir, 28. maddesinde "Basın hürdür, sansür edilemez..." , 6112 Sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun'un 7. Maddesinde "Medya organlarına savaş zamanında dahi yayın yasağı getirilemez" yer alan yasal güvencelere rağmen muhalif medyanın ceza yağmuruna tutulduğu görülmektedir. RTÜK Başkanı'nın 27 Nisan günü yaptığı açıklamada "...Ayrıca, toplumu kin ve düşmanlığa sevk eden, ayrımcılığı körükleyen bu tür içeriklere asla müsamaha gösterilmeyecek, sokak röportajlarına yönelik denetimlerimiz daha da sıkılaştırılarak kararlılıkla sürdürülecektir..." yer alan ifadeleriyle toptancı bir zihniyetle sokak röportajlarının hedef gösterildiği ve seslerin kısılması için zemin oluşturulduğuna dair güçlü bir kanaat oluşmuştur. Kanuna aykırı iş yapan her kimse o kişi / kurum özelinde yaptırım yoluna gidilmesi gerekirken, söz konusu açıklamayla birlikte sokak röportajlarının tamamı aynı çuvala konmuştur ve yeni gelen her açıklama basın özgürlüğü için endişe verici tabloyu derinleştirmeye devam etmektedir.

Basın hürriyeti diğer tüm hürriyet alanlarının temelini teşkil eder. Basın özgürlüğü ve ifade özgürlüğü toplumumuzda olması gereken seviyenin altında seyretmeye devam ettiği sürece; ekonomi, adalet, eğitim, sağlık ve kültür dahil herhangi bir alanda iyileşme, gelişme beklemek hayalcilikten öteye gidemez. Yukarıda ifade ettiğimiz tüm gerekçeler ve örnekler ışığında; 6112 sayılı Radyo ve Televizyon Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun'a göre belirlenmiş olan RTÜK, idari ve mali özerkliğe sahip bir kamu tüzel kişiliği, anayasal bir kurumdur ve kanunda belirtildiği şekilde "tarafsız" olması, görev ve yetkilerini "bağımsız" olarak yerine getirmesi gerekmektedir. Ancak RTÜK'ün ortaya koyduğu ceza uygulamaları ve kurum başkanından gelen açıklamalar kurumun tarafsızlıktan uzak olduğuna dair görüşleri perçinlerken, iktidarın politikalarını beslemek üzere basının üzerindeki bir sopaya dönüştüğüne dair itirazlar artarak devam etmektedir. Geline nokta itibarıyla, RTÜK'ün tarafsız kalıp kalamadığı, varlığının gerekli olup olmadığının derinlemesine araştırılması ve basın özgürlüğünün önündeki engelleri kaldıracak, gelişmesini sağlayacak adımların tespiti adına Anayasamızın 98 ve içtüzüğümüzün 104. ve 105. maddeleri gereğince bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını arz ederiz.

Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

AD SOYAD	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
Mehmet Akalın	Edirne	
Esm Beyaz	İstanbul	
Yavuz AYDIN	Trabzon	
Mehmet Erkin	Uşak	
Mehmet Mustafa Çakar	Bartın	
Hakan Seret Olgun	Ağırkaradine	
Burhanettin Kocamaz	Merzın	
Hüseyin Toktaş	Bursa	
Ahmet Esref Fakıbaşı	Ankara	
A. Şefik Çiçekin	Hatay	
Litpollah Kayalar	Yozgat	
Y. Selçuk TÜRKOĞLU	Bursa	
Rıdvan UZ	Gazakkele	
Şenol Sunat	Manisa	
Vasın Özlük	Dersinli	
Ayyüce Türker Taş	Adana	
Hüseyin Kırkpınar	İzmir	
Ömer KARAKAŞ	Aydın	
Erhan USTA	Samsun	